

نور شرقی سایه غربی

تالیف
حسن سیند عرب

نشر نور اشراق

۱۴۰۳

سرشناسه	: سید عرب، حسن، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور	: نور شرقی سایه غربی / تألیف حسن سیدعرب،
مشخصات نشر	: تهران: نور اشراق، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۵۶۴ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-93643-1-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۵۱۵-۵۱۶.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: ایران -- تاثیر غرب -- مقاله‌ها و خطابه‌ها Iran -- Western influence -- Addresses, essays, lectures
رده بندی کنگره	: DSR۶۵
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۰۴۴
شماره کتاتشناسی ملی	: ۹۳۲۳۹۱۰
اطلاعات: رده کتشناسی	: فیبا

نور شرقی سایه غربی

حسن سید عرب

ناشر: نور اشراق

حاج بصیرت

چاپ دوم ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۵۰ نسخه

«حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است»

تلفن: ۰۲۱-۷۷۵۲۶۶۰۰

همراه: ۰۹۰۱-۱۸۰۵۵۲۸

صفحه اینستاگرام: noore_eshraq.pub

نشانی الکترونیکی: nooreeshraq.pub@gmail.com

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۶۴۳-۱-۴

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
آغاز فصل سرد در شعر نو.....	۱۱
ارزش و ضد ارزش.....	۴۵
ازدواج و انواع آن.....	۷۹
بودن یا داشتن؟.....	۱۱۳
پرسش از چیستی آیند.....	۱۴۵
جامعه بسته و دوستدارانش.....	۱۷۹
جریان پر تلاطم روشنفکری.....	۲۱۱
عقیم سازی خودخواسته.....	۲۴۵
گسترش خشونت.....	۲۷۹
مبنای نظری حکومت دینی.....	۳۱۳
مُد و مد پرستی.....	۳۴۷
مفهوم عدالت اجتماعی.....	۳۸۱
مهاجرت و تناقضهای پنهان آن.....	۴۱۵
نظریه دانشگاه.....	۴۴۹
نور شرقی، سایه غربی.....	۴۸۳
منابع.....	۵۱۵

نمایه ۵۱۷

www.ketab.ir

مقدمه

نور شرقی، سایه غربی^۱ مشتمل بر پانزده گفتار در قلمرو الهیات اجتماعی-فلسفی و نظریه تبیین نسبت فرهنگی و تاریخی ما با غرب است. برغم این که مقالات آن گوناگون است اما عنوان و موضوع کتاب در هر یک بررسی شده است. نیاز ضروری علوم انسانی در ایران معاصر، پیوند میان طریق تفکر انتزاعی و انضمامی است. اگر نتوان برای تحلیل و تفسیر مسائل پیش رو از میراث غنی عقلی به مناسب عام آن، بهره برد باید شاهد افزایش مشکلات و مسائل بود. لذا تقریباً باز، اندیشه انتزاعی و انضمامی به طور ویژه کمک می‌کند که بخش عمده‌ای از مسائل جاری بر اساس دیدگاه عقلی بررسی شود. کتاب حاضر تا اندازه‌ای کوشیده تا از این منظر به طرح و تحلیل پاره‌ای از این مسائل بپردازد. بنابراین طرح و تبیین نظریه پیوند انتزاع و انضمام رویکرد ویژه کتاب حاضر است که در موضوع و نیز محتوای مقالات آن، طرح و بررسی شده است.

مسائل گوناگون جامعه ریشه در مواجهه فرد با خویش و هم‌نوع وی دارد. علل ظهور آن نیز از این منشأ سرچشمه می‌گیرد. مجموع این مسائل از دیدگاه کلان‌نگر، در سنت حکمت نظری و عملی طرح شده و گاه به عنوان موضوع اصلی، آن را تحلیل و تفسیر کرده‌اند. لذا غالب مسائل در این دو

۱. این عنوان برگرفته از فصلی از کتاب شریف اسفار (ج ۵، ص ۹۷) نوشته حکیم عالیقدر ملاصدرا است.

حکمت به طور عمده و یا در ذیل مطالب دیگر طرح شده و برای بررسی عمیق آن اگر نتوان از این سنت بهره گرفت در واقع بود و نبود آن یکسان دانسته شده است. فرد و جامعه پیوند و نسبت عمیق با یکدیگر دارند و چنانچه مسائل آنان در مسیر عقلی قابل طرح گردد، حیات جمعی، قابل تضمین می‌گردد. بنابراین نمی‌توان فرد و جامعه را از یکدیگر سلب کرد زیرا این دو پدیده اعتباری و حقیقی، بدون یکدیگر فاقد هویت و حیات خواهند بود. تداوم نگرش عقلی و فکری به جایگاه آنان نیز به طور ویژه کمک می‌کند تا مسائل بغرنج هر دو دست کم تا اندازه‌ای حل و بررسی شود.

نسبت خنثی جامعه ایرانی با غرب از مسائل بسیار عمده نظری و اجتماعی است که در طول دهه‌های پیشین، چالش فراوان داشته و آرای گوناگونی دربار آن طرح شده است. این نسبت، عام است و در تمام لایه‌های جامعه رسوخ شده و بررسی و تحلیل چندباره آن از هر منظر سودمند است و بخش عمده‌ای از مسائل را به طور جدی قابل طرح می‌سازد. نگاه محتوایی این کتاب، ناظر به بررسی اجتماعی و فلسفی این نسبت بر اساس مسائل گوناگون است. بعلاوه دامنه موضوعی آن مشتمل بر مسائل خرد و کلان و جوهره تحلیل آن نیز برگرفته از نسبت جامعه ایرانی و غرب است. نور شرقی، سایه غربی بیش از آن که به دنبال راه حل مناسب برای این مسائل باشد، بر اساس تقریب میان اصول انتزاعی و مسائل انضمامی، در جستجوی طرح دوباره آن به عنوان تذکر است و امید است که به امید حق در نیل به این هدف تا اندازه‌ای موفق شده باشد.

حسن سیدعرب

هجدهم ذی‌الحجه ۱۴۴۴ قمری

شانزدهم تیرماه ۱۴۰۲ شمسی